

'ירדנה' – 'הנוצריה' – Jordania - Maria Christinaבמהלך מלחמת העצמאות ערכה 4 הפלגות עם עולים¹

ערך: יהודה בן-צור

הגיעה לראשונה ארצה כספינת המעפילים 'לא תפחידונו'. נתפשה ע"י הצי הבריטי ב-23 בדצמבר 1947 ו-856 המעפילים הוגלו לקפריסין². כחצי שנה לאחר מכן הוצאה מ'צי הצללים' ע"י 'המוסד לעליה', שמה שונה ל'ירדנה' - Jordania והיא נשלחה לאיטליה. ב-20 ביוני 1948 דווח משה זקימוביץ למטה בז'נבה: 'הנוצריה'... טעונה תיקון יסודי. הגיעה מ'ארנון' [מהארץ] בלי מכשירים ומפורקת. לא יכולה להפליג הלאה. התיקון יערך 3-4 שבועות"³.

<u>מקור</u>	<u>הסבר ופרשנות</u>
8 ליולי 1948 - ע"ב. ב-7 לחודש תצא מקיסריה לגאעטה. מיועדת להסעת נוסעים.	עליית גח"ל. יצאה מקיסריה [?] ב-7/7 לנמל גא'אטה באיטליה.
16 ליולי – עומדת בגאעטה. ב-17/7 תהיה מוכנה לעבודה. עובדים בה.	בתיקונים קלים בגאאטה, החל מה-17/7.
21 ליולי – תפליג ל'סידני' ביום 26/7.	תפליג למרסיי ב-26/7.
25 ליולי – עשתה נסיעה אחת, תהיה מוכנה ב-27/7 לעולים.	כאמור, הפלגתה הראשונה נערכה ב-12/47. תהיה מוכנה לשנייה ב-27/7.
26 ליולי – תפליג ל'סידני' ב-27/7 [קבולת, "450 איש...אין בה רופא"].	תצא למרסיי ב-27/7.
29 ליולי – 'לא תפחידונו' - 'ירדניה'. הפליגה אמש בשעה 23.00 לכונן 'סידני'.	שמה שונה ל- Jordania. הפליגה ב-28/7 למרסיי.
30 ליולי – בדרך מאתנו ל'סידני', המפקד עמנואל, יצא 28/7 שעה 23.00.	יצאה ב-28/7 מגאטה למרסיי. המפקד עמנואל קצב, 'ימאי הפלי"ם'.
1 לאוגוסט – ב'סידני'. צריכה להעמיס עולים. יצא אמש עם 472 איש, 'ארנון'.	הועלו 472 עולים במרסיי ויצאה ב-31/7 ארצה.
3 לאוגוסט – בדרך 'ארנון' עם 472 עולים.	בדרכה ארצה עם 472 עולים.
6 לאוגוסט – בדרך 'ארנון'.	עדיין בדרכה ארצה.
17 לאוגוסט – צריכה להיות בדרך חזרה מ'ארנון'. הודעה עוד לא נתקבלה (כלי ל-450 איש).	משתמע שהגיעה ארצה (בסביבות ה-10/8). השלימה את הפלגתה הראשונה עם עולים ויצאה מהארץ.
19 לאוגוסט – מתקרבת אלינו.	מתקרבת לאיטליה.
5-7 לספטמבר – 30/8 הגיע 'ארנון' (470 איש).	הגיעה שנית ארצה ב-30/8 עם 470 עולים. השלימה את הפלגתה השנייה.
8-9 לספטמבר – עזבה את 'ארנון'.	יצאה מהארץ ב-4/9.
13 לספטמבר – עזבה את 'ארנון'?	יצאה מהארץ או לא?
14 לספטמבר – עזבה את 'ארנון'.	יצאה מהארץ ב-12/9 (ולא ב-4/9).
16 לספטמבר- מחר שעה 13.00 תכנס בג.	מחר 17/9 אמורה להכנס לגליפולי?

¹ פרטי המקור מצוטטים מרשימה (כמעט) יומית של מצב כלי השייט – רכש ועולים – בתקופה מה-8 ביולי 1948 עד 31 בינואר 1949, שנוהלה ע"י שלוחת 'המוסד לעליה ב' באיטליה. הסבר ופרשנות מאת יהודה בן-צור. את"ה,

סימול א/1/זקימ/123 (עיזבון זקימוביץ. עדכון אחרון דצמבר 2003).

² נרכשה והוכנה ע"י בן ירושלמי – ראה עדותו 26.2, את"ה מה-7.12.65. 'הגדעונית', צפורה רוזן. במהלך מסעה צולם סרט תיעודי ייחודי ומרתק ע"י הסופר היהודי-אמריקני מאיר לוין, במצלמת 16 מ"מ.
³ פתק בכתב יד מעיזבונו של משה-זקי' זקימוביץ.

18 לספטמבר – תצא מחרתיים בערב (כלי ל- 500 , כוון 'יורם').	אמורה להפליג מחרתיים (מסוגלת לקלוט 500 עולים. נמל המוצא – יוגוסלביה).
19 לספטמבר – הערב צריכה לצאת לנון לקבל דלק.	אמורה להפליג לנאפולי לתדלוק.
21-22 לספטמבר – עומדת בנון לקבלת דלק (כוון 'יורם')	בנאפולי לצרכי תדלוק. היעד המתוכנן – יוגוסלביה.
25-27 לספטמבר – מוכנה להפלגה בנון. מחכה להוראות.	בנאפולי. מוכנה ומחכה להוראות
29 לספטמבר - 27/9 בשעה 23.30 עזבה את נוון (כוון 'יורם').	ב- 27/9 יצאה מנאפולי לכוון יוגוסלביה.
1 לאוקטובר – 27/9 עזבה את נוון בכוון 'יורם'. מתקדם בסדר.	ב- 27/9 עזבה את נאפולי בדרכה ליוגוסלביה.
8 לאוקטובר – עומדת בקשר עם 'ארנון' (כוון 'ארנון').	בדרכה ארצה עם עולים מיוגוסלביה, הקימה קשר ישיר עם הארץ. ⁴
12 לאוקטובר – נמצאת בארץ (אין הודעה).	בארץ. השלימה את הפלגתה השלישית.
14 לאוקטובר – 11/10 הגיע ל'ארנון'.	הגיעה ארצה ב- 11/10.
16 לאוקטובר – ב- 11/10 הגיעה ל'ארנון' עם 415 עולים.	" עם 415 עולים
17 לאוקטובר – ב- 14/10 עזבה את 'ארנון'.	ב- 14/10 יצאה מהארץ (עם רחל בצר, 'הגדעונית' ⁵).
20 לאוקטובר – צריכה להגיע לנון מחר בשעה 09.00.	אמורה להגיע מחר, 21/10 לנאפולי.
21 לאוקטובר – הגיעה הבקר בשעה 09.00 לנון.	הגיעה לנאפולי.
23 לאוקטובר – עומדת בנון בתיקונים (עד 25-26).	נאפולי, לתיקונים עד 26/10.
24 לאוקטובר – תצא ביום 25 (כוון 'סידני').	תצא מחר, 25/10 למרסיי
26 לאוקטובר – צריכה לצאת היום (כוון 'סידני').	תצא היום למרסיי.
28 לאוקטובר – הגיע ל'סידני'.	הגיעה למרסיי.
31 לאוקטובר – ב- 30/10 עזבה את 'סידני' ל'ארנון' עם עולים. 450 איש.	ב- 30/10 יצאה ממרסיי ארצה עם 450 עולים.
3 לנובמבר – נמצאת ע"י המיצר. הולכת עם עולים מ'סידני'.	נמצאת בקרבת מיצר מסינה בדרכה עם עולים ממרסיי ארצה.
7 לנובמבר – נמצאת בקשר עם 'ארנון'. הולכת מ'סידני' ל'ארנון' עם עולים. ?	מקיימת קשר עם הארץ, בדרכה ממרסיי עם עולים.
8 לנובמבר – צריכה להיות ב'ארנון' (אין שום הודעה רשמית).	אמורה להיות בארץ.
9 לנובמבר – צריכה להיות כבר ב'ארנון' (אין עוד הודעה רשמית).	"
10 לנובמבר – צריכה להיות ב'ארנון' (אין הודעה רשמית). בכתב-יד: הגיע ל'ארנון'.	"

⁴ ב- 5 באוקטובר נולדה תינוקת. רופא האוניה ד"ר ברור , אישר בכתב (שמה כיום ירדנה לוי).

⁵ 'הגדעונית', רחל בצר הכניסה לעבודה את 'הגדעונים' לימוני וכרמל בדרכם לאיטליה (עדות לימוני מה- 19.12.89, את"ה).

הגיעה ארצה ב- 8/11. השלימה את הפלגתה הרביעית	12 לנובמבר – ב- 8/11 הגיע ל'ארנון'.
ב- 11/11 יצאה מהארץ לכוון מרסיי.	14 לנובמבר – ביום 11/11 עזבה את 'ארנון'. כוון 'סידני'.
מה- 12/11 אין לנו, באיטליה, קשר.	16 לנובמבר – ביום 11/11 עזבה את 'ארנון'. כוון 'סידני'. אין קשר מה- 12/11.
חוצה את הים היוני בדרכה מהארץ למרסיי. ב- 19/11 הוקם קשר עם איטליה. ⁶	18 לנובמבר – הולכת מ'ארנון' ל'סידני'. נמצאת באמצע היוני.
הגיעה הבוקר לנאפולי ⁷ ותמשיך למרסיי.	20 לנובמבר – נכנסה הבקר לנון. (תמשיך ל'סידני'). הגיע בשעה 9.30 היום.
בנאפולי, תמשיך למרסיי.	22 לנובמבר – נכנסה ביום 20/11 לנון. תמשיך ל'סידני'.
"	24 לנובמבר – נמצא בנון. עליו להמשיך ל'סידני'.
עדיין בנאפולי, אמורה לצאת ב- 27/11 למרסיי.	26 לנובמבר – נמצאת בנון. ביום 27/11 צריכה לצאת ל'סידני'.
יצאה ב- 27/11 מנאפולי למרסיי,	28 לנובמבר – ביום 27/11 עזבה את נוון לכוון 'סידני'.
במרסיי.	1 לדצמבר – נמצאת ב'סידני'.
בדרכה ממרסיי לארץ עם עולים.	3 לדצמבר – בדרך מ'סידני' ל'ארנון' עם עולים.
" חצתה את מיצר מסינה.	5 לדצמבר – הולכת מ'סידני' ל'ארנון' עם עולים. עברה את המיצר.
חולפת ע"פ כרתים במהירות 5 קשרים.	7 לדצמבר – הולכת מ'סידני' ל'ארנון'. נמצאת באמצע כריתה. 5 קשר.
כנראה הגיעה ארצה.	10 לדצמבר – כנראה ב'ארנון'.
כנראה בארץ. השלימה הפלגתה החמישית.	14 לדצמבר – כנראה ב'ארנון'. אין הודעה.
בארץ.	19-22 לדצמבר – נמצאת ב'ארנון'.
בארץ מה- 11/12.	24 לדצמבר – נמצאת ב'ארנון' מה- 11/12.
בארץ (נראה כטעות. עזבה ככל הנראה ב- 20/12).	26 לדצמבר – ב'ארנון'.
הגיעה הבקר לנאפולי. תעבור בדיקות טכניות.	28 לדצמבר – הגיעה הבקר לנון. יכנס לבדיקות.
הגיעה אתמול לנאפולי (ממתינה לעליה למבדוק).	29 לדצמבר – הגיעה אתמול לנון ("מחכה למקום בדוק")
תצא ב- 3/1 שעה 12.00 מנאפולי לגאאטה.	2 לינואר 1949 - ב- 3/1 שעה 12.00 עזבה את נוון לג'.
בגאאטה	5 לינואר – נמצאת בג'.
"	12 לינואר – הגיע/נמצא בג'.
בתיקונים בגאאטה.	16 לינואר – נמצאת בג' בעבודות.
בעבודות בגאאטה (אמורה להיות מוכנה ב- 2/2 1949).	31 לינואר – בעבודות בג' (ביום 2/2 צריכה להיות מוכנה).

עפ"י עדותו של צבי כרמל, 'גדעוני', הוא הפליג עם הספינה מאיטליה ארצה במאי 1949.

⁶ מברק מ'ירדנה' 19/11 1948 : "...יש עכברים באוניה ויש צורך לחטאה..."
⁷ . מברק מ'ירדנה' 20/11 1948 : "מול קפרי בשעה 07.00. כעבור 2.5 שעות ניכנס לנמל נאפולי".

בשולי מברק מס' 39 מה- 3/9 1949 בעניין העברת דגל "יציאת אירופה תש"ז" למשרד
'המוסד' בתל-אביב, נכתב בכתב-יד:
"הדגל הועבר בירדנה [Maria Christina 'הנוצריה'] לארץ ע"י שמואל.
'מירי' [המדווח, צבי כצנלסון]."